

**Από το «Σημείο Μηδέν» στο «Άριστα 10» για τον
Σάββα Στρούμπο και τα
«Θραύσματα από τον Κάφκα»**

Παναγιώτης Μήλας

22/02/2018

Μια σοπράνο, μια βιολίστρια και μια ηθοποιός υπό τη διεύθυνση ενός σκηνοθέτη δεν είναι και τόσο εύκολο να προσελκύσουν φίλους των τεχνών και να μαγνητίσουν θεατές. Αυτό είναι ακόμη πιο δύσκολο όταν οι τρεις πρωταγωνίστριες μένουν ακίνητες στη σκηνή πάνω σε ένα στρογγυλό ασημένιο δάπεδο, η κάθε μια στο δικό της.

Δεν σας κρύβω πως αισθάνθηκα εγκλωβισμένος στο σημείο μηδέν όταν διαπίστωσα το πώς θα εξελιχθεί αυτή η παράσταση τα **«Θραύσματα από τον Κάφκα»**.

Το έργο «Θραύσματα από τον Κάφκα» (Kafka-Fragmente) του Ούγγρου μουσικοσυνθέτη **Γκεόργκι Κούρταγκ** –σε σαράντα μέρη για σοπράνο και βιολί– επισφραγίζει την ταραχώδη συνάντηση του συνθέτη με τον **Φραντς Κάφκα**. Ο Κούρταγκ ήρθε για πρώτη φορά σε επαφή με τον Εβραίο συγγραφέα της Πράγας μέσω του στενού του φίλου, Γκιόργκι Λιγκέτι.

Ο ίδιος αφηγείται: «Παρέλαβα τα γραπτά του Κάφκα πρώτη φορά από τον Λιγκέτι. Δεν μπορούσα αρχικά να κάνω πολλά πράγματα με αυτά. Η Δίκη παρέμενε ξένη σε μένα, αλλά ήταν στο Παρίσι (το 1957-58) που βρήκα πρόσβαση στο έργο του, μέσω της Μεταμόρφωσης. Σταδιακά ο Κάφκα έγινε όλο και σημαντικότερος για μένα. Για ένα μεγάλο διάστημα απλώς κρατούσα σημειώσεις και συγκέντρωνα αποσπάσματα από ημερολόγια και γράμματα, τα οποία μου φαίνονταν κατάλληλα για σύνθεση εξαιτίας της ποιητικής τους ποιότητας ή του πολυσύνθετου περιεχομένου».

Δεν σας κρύβω επίσης ότι όσο αυτή η μουσική performance προχωρούσε, τόσο το ενδιαφέρον μεγάλωνε με τελική κατάληξη από το **«Σημείο**

Μηδέν» να φτάσω και να πω χωρίς κανένα ενδιασμό ότι το «Άριστα 10» είναι αυτό που αξίζει στους συντελεστές της.

Είναι περίεργο το γεγονός ότι οι τρεις ακίνητες – ως Καρνατίδες – πρωταγωνίστριες επιτυγχάνουν κάτι μοναδικό: «Τρέχουν» πιο γρήγορα και από δρομείς ταχύτητας ενώ παράλληλα «αντέχουν» περισσότερο και από μαραθωνοδρόμους.

Όπως είπε ο σκηνοθέτης **Σάββας Στρούμπος**, στη συζήτηση – δώρο που ακολούθησε την παράσταση: «Ο κόσμος του Κάφκα είναι σημείο συνάντησης πολλών ενεργειών και πολλών δυνάμεων: το τραγικό και το κωμικό, η απόγνωση, αλλά και η επιθυμία για ζωή και η αγωνία για τον άνθρωπο συναντιούνται, αλληλεπιδρούν και συγκρούονται δημιουργώντας τον πολύμορφο και γεμάτο εντάσεις κόσμο του Εβραίου της Πράγας».

Η σκηνική εγκατάσταση με την υπογραφή του **Ηλία Παπανικολάου**, οι φωτισμοί του **Κώστα Μπεθάνη** και η μετάφραση του έργου από τη **Λένια Ζαφειροπούλου** δημιούργησαν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για να ξεδιπλώσει ο **Σάββας Στρούμπος** τις απόψεις του για τα «Θραύσματα» και για να εκθέσουν το ταλέντο τους οι τρεις πρωταγωνίστριες:

-Η σοπράνο **Φανή Αντωνέλου**, που εργάζεται μόνιμα στη Γερμανία, κατάφερε να κρατήσει αμείωτο το ενδιαφέρον σε κάποιον – όπως εγώ – που δεν έχει τις κατάλληλες γνώσεις για να παρακολουθήσει μια τόσο υψηλού επιπέδου ερμηνεία.

-Η βιολίστρια **Φανή Βοβώνη**, που εργάζεται μόνιμα στην Αυστρία, έδωσε ένα εξαιρετικό ρεσιτάλ με ερμηνευτικούς μονολόγους οι οποίοι παντρεύονταν ιδανικά με το κείμενο του Κάφκα και τις συνθέσεις του Κούρταγκ.

-Τέλος η ηθοποιός **Έλλη Ιγγλίζ**, που είναι μέλος της Ομάδας «**Σημείο Μηδέν**», με λόγο και κίνηση δωρική έθεσε τα θεμέλια για να στηριχτεί αυτή η performance.

Όπως μας είπε ο **Σάββας Στρούμπος** στη συζήτηση μετά την παράσταση: «Ο Γκιόργκι Κούρταγκ σε ηλικία περίπου 30 χρονών, πήρε μέρος στην Ουγγρική επανάσταση του 1956, η οποία κατεστάλη βίαια. Μετά την αποτυχία της εξέγερσης αυτοεξορίστηκε για ένα χρόνο στο Παρίσι (1957-

1958). Τότε συναντήθηκε για πρώτη φορά και με τα γραπτά του Κάφκα αλλά και του Μπέκετ. Εκεί συνάντησε επίσης την ψυχολόγο Μαριάννα Στάιν η οποία εφάρμοζε θεραπεία μέσω της τέχνης. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν ότι σε εκείνη αφιέρωσε το συγκεκριμένο έργο του».

Καταλήγοντας θέλω να πω ότι αξίζει να νιώσει κανείς αυτή την απέραντη αγαλλίαση δεχόμενος τη θεία μετάληψη των λόγων του Κάφκα και των συνθέσεων του Κούρταγκ που με τρόπο ιδανικό μας χάρισε ο Σάββας Στρούμπος και η ομάδα του.